

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

Terminy procesowe są to terminy wyznaczone na dokonanie określonych czynności procesowych.

Wyróżnia się różne rodzaje terminów, w zależności od tego, jaki podmiot jest zobowiązany do ich dochowania.

Terminy, do których dochowania zobowiązany jest sąd, sędzia lub komornik, są przewidziane przepisami prawa i są zazwyczaj krótkie. W postępowaniu cywilnym długość tych terminów waha się od 1 dnia do 30 dni [np. art. 102 ust. 2 kodeksu postępowania cywilnego (Civilprocesa likums) – 15 dni; art. 140 ust. 9 – 30 dni; art. 341.6 ust. 2 – 15 dni]. Sędzia musi orzec w sprawie dopuszczalności pisma procesowego w terminie 7 dni od dnia jego wpływu, ale w przypadku gdy dotyczy ono powrotu dziecka na Łotwę i będzie wymagało złożenia w państwie trzecim, decyzja musi zostać podjęta na posiedzeniu w terminie 15 dni od wszczęcia postępowania. Postanowienie w sprawie środków służących zabezpieczeniu roszczenia musi zostać wydane nie później niż następnego dnia po wszczęciu postępowania. Postanowienie w sprawie tymczasowych środków ochrony przed przemocą musi zostać wydane nie później niż następnego dnia roboczego po otrzymaniu wniosku, jeżeli żądanie przedstawienia dodatkowych dowodów nie jest konieczne lub jeżeli zwłoka może w znacznym stopniu naruszyć prawa powoda; w innych przypadkach postanowienie musi zostać wydane w terminie 20 dni od dnia otrzymania wniosku. W przypadku niektórych kategorii spraw przewidziano termin, w którym musi zostać wszczęte postępowanie lub sprawa musi zostać ponownie rozpoznana i zakończona w drodze wydania orzeczenia. Odpis wyroku lub postanowienia wysyła się nie później niż w ciągu trzech dni od ogłoszenia wyroku lub postanowienia bądź – w przypadku wydania wyroku bez uzasadnienia – w terminie trzech dni od sporządzenia pełnego wyroku. Istnieją również inne terminy ustawowe. Czasami sąd lub komornik musi dokonać określonych czynności bezzwłocznie. W niektórych przypadkach przewidzianych przepisami prawa istnieją terminy ogólne, które sądy lub sędziowie mogą uszczegółowić, wyznaczając tym samym termin na dokonanie określonej czynności.

W skomplikowanych sprawach sąd może sporządzić skróconą wersję wyroku, obejmującą tylko część wprowadzającą i sentencję. Następnie w terminie 14 dni sąd sporządza pełny wyrok i określa dzień, w którym ta wersja będzie gotowa. W kodeksie postępowania cywilnego nie określono terminów instrukcyjnych dotyczących przygotowania i rozpatrzenia sprawy cywilnej przez sąd. Art. 28 ustawy o władzy sądowniczej stanowi jednak, że w celu zapewnienia ochrony naruszonych praw strony sąd ma obowiązek zbadania sprawy „w rozsądnym terminie” (*savlaicīgi*), co oznacza, że sprawa musi zostać rozpatrzona tak szybko, jak to możliwe. Jednocześnie, w drodze wyjątku od zasad postępowania zwykłego, w kodeksie postępowania cywilnego określono szczególne terminy rozpoznania wniosków w przypadku niektórych kategorii spraw cywilnych, które są rozpoznawane w postępowaniu odrębnym: na przykład sędzia ma obowiązek wydania postanowienia w sprawie wniosku o bezsporną egzekucję roszczeń (*saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšana*) w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania. Ponadto istnieją przepisy szczególne określające sprawy rozpoznawane w postępowaniu nadzwyczajnym (przykładowo na podstawie ustawy o ochronie praw dziecka priorytetowo należy traktować wszelkie pisma procesowe dotyczące ochrony praw i interesów dzieci).

Terminy czynności procesowych, których muszą dokonać strony postępowania – terminy te określono w kodeksie postępowania cywilnego: 14 dni przed datą rozprawy na przedstawienie dowodów, chyba że sędzia wyznaczył inny termin; 10 dni na wniesienie zażalenia (*blakus sūdzība*); 20 dni na wniesienie apelacji (*apelācija*) itd. W większości przypadków terminy obowiązujące strony postępowania oraz inne zainteresowane strony określa jednak sąd, sędzia lub komornik sądowy, które to podmioty wyznaczają konkretną datę w przypadku terminu, który w przepisach jest określony tylko ogólnie, lub wyznaczają termin niezależnie, należycie uwzględniając rodzaj czynności procesowej, odległość od miejsca zamieszkania lub pobytu danej osoby oraz inne okoliczności. Terminy dla osób niebędących stronami sprawy określa wyłącznie sąd lub sędzia.

Główne rodzaje terminów:

termin przedstawienia dowodów: o ile sędzia nie postanowi inaczej, dowody muszą zostać przedstawione nie później niż na 14 dni przed datą rozprawy sądowej. W toku postępowania dowód można przeprowadzić na uzasadniony wniosek strony sporu lub innego podmiotu, pod warunkiem że nie opóźni to rozpoznania sprawy lub że sąd uzna, iż zachodzą uzasadnione powody, dla których dowody nie zostały przedstawione w wyznaczonym terminie, lub że dowody dotyczą faktów ujawnionych w toku postępowania. Postanowienia sądu o odmowie przyjęcia dowodu nie można zaskarżyć, ale zażalenie na takie postanowienie można wnieść w apelacji lub skardze kasacyjnej;

termin przedstawienia odpowiedzi na pozew przez pozwanego: po wszczęciu postępowania należy bezzwłocznie wysłać pozwanemu listem poleconym pozew i odpisy dokumentów dołączonych do pozwu, wskazując termin przedstawienia pisemnej odpowiedzi wynoszący od 15 do 30 dni od daty wysłania pozwu;

termin usunięcia braków w skardze o wznowienie postępowania i ponowne rozpoznanie sprawy: w przypadku wydania wyroku zaocznego skarżący ma 20 dni od daty doręczenia wyroku na wniesienie do sądu skargi o wznowienie postępowania i ponowne rozpoznanie sprawy.

Sąd zawiesza postępowanie:

w przypadku śmierci osoby fizycznej lub rozwiązania osoby prawnej będącej stroną postępowania lub innym podmiotem biorącym udział w postępowaniu oraz w przypadku, gdy stosunek prawny istniejący między stronami sporu umożliwia przeniesienie praw – do momentu wskazania następcy prawnego lub wyznaczenia pełnomocnika procesowego;

w przypadku gdy sąd ubezwłasnowolni częściowo stroną lub osobę trzecią, co uniemożliwia takiej stronie lub osobie niezależne wykonywanie praw i obowiązków procesowych w postępowaniu cywilnym – do momentu wyznaczenia przedstawiciela ustawowego;

w przypadku gdy strona postępowania lub inny podmiot biorący udział w postępowaniu nie może uczestniczyć w postępowaniu ze względu na poważną chorobę, wiek lub niepełnosprawność – do czasu upływu wyznaczonego przez sąd terminu na wyznaczenie pełnomocnika;

jeżeli sąd podejmie decyzję o wystąpieniu z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego lub w przypadku wszczęcia przez Trybunał Konstytucyjny postępowania w sprawie skargi konstytucyjnej wniesionej przez skarżącego, lub w przypadku podjęcia przez sąd decyzji o przekazaniu sprawy do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, lub jeżeli rozstrzygnięcie sprawy nie jest możliwe do momentu rozpoznania innej sprawy cywilnej, karnej lub administracyjnej – do czasu uprawomocnienia się orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego lub Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej lub sądu cywilnego, karnego bądź administracyjnego;

w przypadku gdy strona postępowania lub inny podmiot występujący z odrębnym roszczeniem przebywa poza terytorium Łotwy na długoterminowej delegacji lub w podróży służbowej lub jeżeli ogłoszono poszukiwanie pozwanego, lub w przypadku gdy strona postępowania lub inny podmiot występujący z odrębnym

roszczeniem nie może uczestniczyć w postępowaniu ze względu na chorobę, lub jeżeli sąd zarządzi sporządzenie opinii biegłego – do momentu, w którym okoliczności te przestaną istnieć;

w przypadku gdy strony wyrażą zgodę na zawieszenie postępowania i żaden inny podmiot występujący z odrębnym roszczeniem nie zgłosi sprzeciwu – do czasu upływu terminu wskazanego w postanowieniu sądu;

jeżeli wszczęte zostało postępowanie upadłościowe przeciwko pozwanemu będącemu osobą prawną lub fizyczną – w przypadku roszczeń o charakterze pieniężnym – do momentu zakończenia postępowania upadłościowego.

Termin wniesienia apelacji (*apelācija*): apelację od wyroku sądu pierwszej instancji można wnieść w terminie 20 dni od daty jego wydania. W przypadku wydania wyroku bez uzasadnienia termin na wniesienie apelacji rozpoczyna bieg w dniu, w którym sąd jest obowiązany przedstawić pełny wyrok. Jeżeli pełny wyrok zostanie sporządzony po wyznaczonej dacie, bieg terminu rozpoczyna się w dniu, w którym wyrok ten zostanie faktycznie sporządzony. Apelacja wniesiona po upływie terminu jest niedopuszczalna i zostanie zwrócona wnoszącemu apelację.

Termin wniesienia zażalenia (*blakus sūdžība*): zażalenie można wnieść w terminie 10 dni od daty wydania przez sąd postanowienia, chyba że kodeks postępowania cywilnego stanowi inaczej. Zażalenie wniesione po upływie terminu jest niedopuszczalne i zostanie zwrócone wnoszącemu zażalenie.

Termin złożenia wniosku o rozpatrzenie nowo ujawnionych okoliczności faktycznych – termin ten rozpoczyna bieg:

w przypadku okoliczności o zasadniczym znaczeniu dla sprawy, które istniały w czasie, w którym prowadzone było postępowanie, ale nie były one znane i nie mogły być znane wnioskodawcy – od dnia ujawnienia tych okoliczności faktycznych;

w przypadku umyślnie złożonych fałszywych zeznań świadków, fałszywej opinii biegłego lub fałszywego tłumaczenia bądź sfalszowanych dowodów pisemnych lub rzeczowych ujawnionych w związku z uprawomocnieniem się wyroku sądu karnego, na podstawie którego wydano orzeczenie; bądź też w przypadku czynów przestępnych ujawnionych w związku z uprawomocnieniem się wyroku sądu karnego, na podstawie którego wydano niezgodne z prawem lub bezpodstawne orzeczenie – od dnia uprawomocnienia się wyroku sądu karnego;

w przypadku uchylecia orzeczenia sądu lub decyzji wydanej przez inną instytucję, stanowiących podstawę wyroku lub postanowienia sądu w danej sprawie – od dnia uprawomocnienia się orzeczenia sądu o uchyleniu wyroku w sprawie cywilnej lub karnej lub od dnia uchylenia decyzji wydanej przez inną instytucję, stanowiących podstawę wydania wyroku lub postanowienia, o których uchylenie występuje się w świetle nowoujawnionych okoliczności faktycznych;

w przypadku stwierdzenia, że norma prawna, którą zastosowano w celu rozstrzygnięcia sprawy, jest sprzeczna z normą prawną nadrzędną wobec niej – od dnia uprawomocnienia się wyroku lub innego postanowienia, na podstawie których zastosowana norma przestaje obowiązywać ze względu na jej sprzeczność z normą, która jest wobec niej nadrzędna.

Termin przedstawienia tytułów wykonawczych: tytuł wykonawczy można przedstawić w celu jego wykonania w terminie 10 lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia sądu lub sędziego, chyba że przepisy prawa przewidują inne terminy przedawnienia.

W przypadku gdy wyrok sądu stanowi, że odzyskanie należności pieniężnych ma się odbywać w drodze płatności okresowych, tytuł wykonawczy pozostaje w mocy przez cały okres dokonywania płatności; wspomniany wyżej 10-letni termin rozpoczyna jednak bieg ostatniego dnia wyznaczonego na dokonanie każdej płatności.

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

Zgodnie z ustawą o dniach ustawowo wolnych od pracy, dniach pamięci i świętach następujące dni są dniami ustawowo wolnymi od pracy:

1 stycznia: Nowy Rok;

Wielki Piątek, Niedziela Wielkanocna i Poniedziałek Wielkanocny;

1 maja: Święto Pracy, upamiętnienie zwołania pierwszego posiedzenia Zgromadzenia Konstytucyjnego Republiki Łotewskiej;

4 maja: upamiętnienie ogłoszenia Deklaracji Przywrócenia Niepodległości Republiki Łotewskiej;

druga niedziela maja: Dzień Matki;

Niedziela Zielonościwkowa;

23 czerwca: Wigilia św. Jana;

24 czerwca: Dzień św. Jana (przesilenie letnie);

ostatni dzień Łotewskiego Festiwalu Pieśni i Tańca;

18 listopada: upamiętnienie proklamowania Republiki Łotewskiej;

24, 25 i 26 grudnia: Boże Narodzenie (przesilenie zimowe);

31 grudnia: Sylwester.

Osoby wyznania prawosławnego, starowiercy, a także członkowie innych kościołów obchodzą Wielkanoc, Niedzielę Zielonościwkową i Boże Narodzenie w dniach wyznaczonych przez te kościoły.

Jeżeli dzień 4 maja, ostatni dzień Łotewskiego Festiwalu Pieśni i Tańca lub dzień 18 listopada wypadają w sobotę lub niedzielę, dniem ustawowo wolnym od pracy staje się kolejny dzień roboczy.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

W przypadku czynności procesowych obowiązują terminy ustawowe. Jeżeli termin nie jest przewidziany przepisami prawa, wyznacza go sąd lub sędzia.

Termin wyznaczony przez sąd lub sędziego musi być wystarczająco długi, aby umożliwić dokonanie danej czynności procesowej.

Jako termin można wskazać konkretną datę lub okres kończący się konkretną datą; termin można również oznaczyć w latach, miesiącach, dniach lub godzinach. W przypadku gdy dana czynność nie musi być dokonana w konkretnym dniu, można jej dokonać w dowolnym czasie we wskazanym okresie.

Okres ten może zostać ustalony poprzez wskazanie zdarzenia przyszłego i pewnego.

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Bieg terminu procesowego oznaczonego w latach, miesiącach lub dniach rozpoczyna się w dniu następującym po dacie lub zdarzeniu wskazujących jego rozpoczęcie.

Bieg terminu procesowego oznaczonego w godzinach rozpoczyna się w godzinie następującej po zdarzeniu wskazującym jego rozpoczęcie.

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Pisma sądowe doręczają się osobie fizycznej do zadeklarowanego przez nią miejsca zamieszkania lub – jeżeli zadeklarowała dodatkowy adres – pod tym adresem lub pod adresem wskazanym do celów korespondencji z sądem. Osoba ta ma obowiązek być dostępna pod adresem zadeklarowanego miejsca zamieszkania lub pod zadeklarowanym dodatkowym adresem lub też pod adresem wskazanym do celów korespondencji z sądem. Jeżeli pozwany nie ma zadeklarowanego miejsca zamieszkania i nie wskazał adresu do celów korespondencji z sądem, pisma sądowe wysyła się na adres strony wskazany przez powoda lub na adres uzyskany przez sąd na podstawie materiału dowodowego jako faktyczny adres danej strony. Pisma sądowe mogą być również doręczane do miejsca pracy adresata.

Pisma sądowe są doręczane pocztą elektroniczną, jeżeli uczestnik postępowania powiadomił sąd, że wyraża zgodę na wykorzystanie poczty elektronicznej do celów korespondencji z sądem. W takim przypadku pisma sądowe są przesyłane na adres poczty elektronicznej wskazany przez uczestnika

postępowania. W przypadku stwierdzenia przez sąd przeszkód technicznych uniemożliwiających doręczenie pism sądowych pocztą elektroniczną pisma są doręczane w inny sposób, o którym mowa w ust. 2 odpowiedniego artykułu.

Jeżeli uczestnik postępowania powiadomił sąd, że wyraża zgodę na korespondencję elektroniczną z sądem oraz że zarejestrował się w systemie internetowym, pisma sądowe są doręczane za pośrednictwem systemu internetowego. W przypadku stwierdzenia przez sąd przeszkód technicznych uniemożliwiających doręczanie pism sądowych za pośrednictwem systemu internetowego pisma te doręcza się w inny sposób, o którym mowa w ust. 2 odpowiedniego artykułu, jednak wezwania do stawienia się przed sądem wysyła się na adres poczty elektronicznej wskazany przez uczestnika postępowania.

Należy również uwzględnić, że sam fakt dostarczenia pism sądowych na adres zadeklarowanego miejsca zamieszkania osoby fizycznej, na dodatkowy adres wskazany w oświadczeniu o miejscu zamieszkania, na adres wskazany przez osobę fizyczną do celów korespondencji z sądem lub na adres siedziby statutowej osoby prawnej czy też sam fakt otrzymania z urzędu pocztowego potwierdzenia dostarczenia lub zwrotu przedmiotowych pism nie rozstrzyga, czy pisma te zostały doręczone. Istnieje natomiast domniemanie, iż pisma zostały doręczone siódmego dnia od daty ich nadania – w przypadku wysłania pism pocztą – lub trzeciego dnia od daty ich nadania – w przypadku wysłania pism pocztą elektroniczną lub ich doręczenia za pośrednictwem systemu internetowego; adresat może to domniemanie obalić, jeżeli wykaże, że wystąpiły obiektywne okoliczności, na które nie miał wpływu i które uniemożliwiły mu odebranie pism pod wskazanym adresem.

Jeżeli jednak pismo sądowe jest doręczane adresatowi osobiście przez kuriera za potwierdzeniem odbioru lub jeżeli strona postępowania osobiście doręcza adresatowi pismo za potwierdzeniem odbioru bądź – w przypadku doręczania pisma sądowego osobiście – osoba doręczająca nie zostanie adresata w jego miejscu zamieszkania i doręczy je któremukolwiek dorosłemu członkowi rodziny zamieszkującemu wraz z adresatem, pismo sądowe uznaje się za doręczone w dniu przyjęcia przez adresata lub inną osobę.

Jeżeli adresat odmówi przyjęcia pisma sądowego, pismo uznaje się za doręczone w dniu, w którym adresat odmówi jego przyjęcia.

Jeżeli pismo jest wysyłane pocztą, uznaje się je za doręczone siódmego dnia po nadaniu.

Jeżeli pismo jest wysyłane pocztą elektroniczną, uznaje się je za doręczone trzeciego dnia po wysłaniu.

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Nie. Jeżeli początkiem terminu jest pewne zdarzenie, jego bieg rozpoczyna się w dniu następującym po dniu, w którym nastąpiło to zdarzenie.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, wskazana liczba dni obejmuje wszystkie dni kalendarzowe.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Terminy oznaczone w latach, miesiącach lub dniach obejmują dni kalendarzowe.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Termin oznaczony w latach kończy się w ostatnim miesiącu i ostatnim dniu ostatniego roku tego okresu.

Termin oznaczony w miesiącach kończy się w ostatnim dniu ostatniego miesiąca tego okresu. W przypadku gdy koniec terminu oznaczonego w miesiącach przypada na dzień, którego w tym miesiącu nie ma, okres ten kończy się w ostatnim dniu tego miesiąca.

Termin kończący się konkretną datą upływa w wyznaczonym dniu.

W przypadku gdy termin dokonania czynności procesowej zbliża się do końca, można jej dokonać do godz. 24:00 ostatniego dnia wyznaczonego terminu.

Jeżeli danej czynności procesowej należy dokonać w sądzie, termin upływa w chwili, w której sąd kończy tego dnia pracę. W przypadku gdy pozew, apelacja lub inne pismo zostaną doręczone operatorowi do północy w dniu, w którym upływa wyznaczony termin, pozew, apelację lub inne pismo uznaje się za doręczone w terminie.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Jeżeli termin upływa w sobotę, niedzielę lub w dzień ustawowo wolny od pracy, za ostatni dzień terminu uznaje się dzień roboczy następujący po tym dniu.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Wyłącznie terminy wyznaczone przez sąd lub sędziego mogą zostać przedłużone na wniosek strony postępowania. Sąd może jednak przywrócić terminy ustawowe na wniosek strony postępowania. Wniosek o przedłużenie terminu lub o przywrócenie terminu, któremu uchybiono, należy złożyć do sądu, w którym miała zostać dokonana odnośna czynność procesowa; sąd rozpoznaje wniosek w postępowaniu pisemnym. Sąd powiadamia strony na piśmie, że wniosek jest rozpoznawany, doręczając im jednocześnie odpis wniosku o przedłużenie terminu lub przywrócenie terminu, któremu uchybiono. Do wniosku o przywrócenie terminu procesowego należy dołączyć dokumenty wymagane do dokonania danej czynności procesowej oraz podać podstawę przywrócenia terminu.

Sąd w składzie jednoosobowym może przedłużyć termin wyznaczony przez sędziego. Na odmowę przedłużenia lub przywrócenia terminu przez sąd lub sędziego przysługuje zażalenie.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Termin wniesienia zażalenia (*blakus sūdžība*): zażalenie można wnieść w terminie 10 dni od daty wydania postanowienia przez sąd.

Jeżeli postanowienie wydano w postępowaniu pisemnym, termin wniesienia zażalenia zaczyna biec w dniu doręczenia postanowienia.

Jeżeli postanowienie wydano pod nieobecność strony (na przykład postanowienie o przeprowadzeniu dowodu lub postanowienie o zarządzeniu tymczasowego środka ochrony), termin wniesienia zażalenia zaczyna biec w dniu doręczenia lub wysłania postanowienia.

Jeżeli postanowienie sądu zostało wysłane do osoby, której miejsce zamieszkania lub pobytu bądź siedziba statutowa nie znajdują się na terytorium Łotwy, ale jej adres jest znany, a czynności tej dokonano zgodnie z przepisami UE lub umowami międzynarodowymi wiążącymi Łotwę, osoba ta może wnieść zażalenie w terminie 15 dni od daty doręczenia odpisu postanowienia lub – jeżeli sąd wydał postanowienie bez uzasadnienia – od daty doręczenia odpisu pełnego postanowienia.

Apelację (*apelācija*) należy wnieść w terminie 20 dni od ogłoszenia wyroku lub – jeżeli sąd wydaje wyrok bez uzasadnienia – od ustalonej przez sąd daty sporządzenia pełnego wyroku. Jeżeli pełny wyrok zostanie sporządzony po wyznaczonej dacie, bieg terminu rozpoczyna się w dniu, w którym wyrok ten zostanie faktycznie sporządzony.

Jeżeli odpis wyroku sądu został wysłany do osoby, której miejsce zamieszkania lub pobytu bądź siedziba statutowa nie znajdują się na terytorium Łotwy, ale jej adres jest znany, a czynności tej dokonano zgodnie z przepisami UE lub umowami międzynarodowymi wiążącymi Łotwę, osoba ta może wnieść apelację (*apelācija*) w terminie 20 dni od daty doręczenia odpisu wyroku.

Skargę kasacyjną (*kasācija*) należy wnieść w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia wyroku, ale jeżeli sąd wydaje wyrok bez uzasadnienia – w terminie 30 dni od ustalonej przez sąd daty sporządzenia pełnego wyroku. Jeżeli pełny wyrok zostanie sporządzony po wyznaczonej dacie, bieg terminu rozpoczyna się w dniu, w którym wyrok ten zostanie faktycznie sporządzony.

Jeżeli odpis wyroku sądu został wysłany do osoby, której miejsce zamieszkania lub pobytu bądź siedziba statutowa nie znajdują się na terytorium Łotwy, ale jej adres jest znany, a czynności tej dokonano zgodnie z przepisami UE lub umowami międzynarodowymi wiążącymi Łotwę, osoba ta może wnieść skargę kasacyjną w terminie 30 dni od daty doręczenia odpisu wyroku.

Środek zaskarżenia wniesiony po upływie terminu – niezależnie od tego, czy jest to apelacja czy skarga kasacyjna – jest niedopuszczalny i zostanie zwrócony stronie skarżącej. Zażalenie na postanowienie sędziego o odrzuceniu apelacji lub skargi kasacyjnej można wnieść w terminie 10 dni od daty wydania postanowienia przez sąd.

W przypadku niektórych kategorii sporów, na przykład dotyczących uznania orzeczenia sądu zagranicznego, mogą zostać wyznaczone szczególne terminy wniesienia apelacji, ustalane dla każdego przypadku z osobna na podstawie przepisów postępowania cywilnego.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Sąd musi odroczyć rozpatrzenie sprawy i wyznaczyć nowy termin rozprawy sądowej, jeżeli:

kórkolwiek ze stron postępowania nie stawiła się na rozprawie, ponieważ nie została poinformowana o terminie i miejscu rozprawy;

kórkolwiek ze stron postępowania, poinformowana o terminie i miejscu rozprawy, mimo to nie stawiła się na rozprawie z przyczyn, które sąd uzna za uzasadnione;

odpis pozwu nie został doręczony pozwanemu i z tego powodu pozwany wnosi o odroczenie rozprawy;

niezbędne jest wezwanie, w charakterze strony, osoby, której prawa lub uzasadnione interesy mogą zostać naruszone wyrokiem sądu;

odroczenie rozprawy może pomóc w przywróceniu wspólnego pożycia małżonków lub przyczynić się do polubownego rozstrzygnięcia sporu, przy czym w takim przypadku sąd może odroczyć rozprawę z urzędu. Na wniosek strony sąd może wielokrotnie odraczać w tym celu rozpoznanie sprawy;

jeżeli miejsce zamieszkania lub pobytu pozwanego nie znajduje się na terytorium Łotwy, a pozwanemu wysłano zawiadomienie o terminie i miejscu rozprawy i otrzymano potwierdzenie doręczenia pism sądowych, ale pozwany nie odebrał zawiadomienia z odpowiednim wyprzedzeniem i nie stawił się na rozprawie sądowej;

jeżeli miejsce zamieszkania lub pobytu pozwanego nie znajduje się na terytorium Łotwy, a pozwanemu wysłano zawiadomienie o terminie i miejscu rozprawy lub odpis pozwu, ale nie otrzymano potwierdzenia i pozwany nie stawił się na rozprawie sądowej;

jeżeli strony wyraziły zgodę na mediację.

Sąd może odroczyć rozprawę również w innych okolicznościach.

Sąd może odroczyć rozprawę:

jeżeli powód, który został poinformowany o terminie i miejscu rozprawy, nie stawił się na rozprawie z nieznanymi przyczynami;

jeżeli pozwany, który został poinformowany o terminie i miejscu rozprawy, nie stawił się na rozprawie z nieznanymi przyczynami;

jeżeli sąd uzna, że rozstrzygnięcie sprawy jest niemożliwe ze względu na niestawiennictwo strony, której obecność jest obowiązkowa zgodnie z przepisami prawa, lub ze względu na niestawiennictwo świadka, biegłego lub tłumacza ustnego powołanego przez sąd;

na wniosek strony postępowania, która zwraca się o możliwość przedstawienia dodatkowych dowodów;

jeżeli osoba nie może uczestniczyć w rozprawie prowadzonej w drodze wideokonferencji ze względów technicznych lub z innych przyczyn, na które sąd nie ma wpływu;

jeżeli tłumacz ustny nie stawił się na rozprawie z przyczynami, które sąd uzna za uzasadnione.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Zgodnie z przepisami postępowania cywilnego do dostarczania i doręczania pism sądowych osobie, której miejsce zamieszkania lub pobytu znajduje się poza terytorium Łotwy, stosuje się inne zasady, a terminy procesowe, których bieg rozpoczyna się w chwili odbioru pism sądowych, są obliczane w inny sposób.

Na przykład, co do zasady, apelację od wyroku sądu pierwszej instancji można wnieść w terminie 20 dni od daty wydania wyroku. Jeżeli wyrok jest wysyłany stronie, której miejsce zamieszkania lub pobytu znajduje się poza terytorium Łotwy, osoba ta ma prawo wnieść apelację w terminie 20 dni od daty doręczenia odpisu wyroku sądu. W przypadku gdy w odniesieniu do różnych stron postępowania wyznaczono różne terminy środków odwoławczych od wyroku sądu pierwszej instancji, wyrok uprawomocni się po upływie terminu, jeżeli nie wniesiono żadnych środków odwoławczych, przy czym za początek biegu terminu przyjmuje się datę doręczenia odpisu wyroku stronie, która otrzymała go jako ostatnia, chyba że wniesiono apelację.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Prawo do dokonania czynności procesowej wygasa po upływie terminu ustawowego lub terminu wyznaczonego przez sąd. Nie przyjmuje się środków zaskarżenia i pism złożonych po upływie wyznaczonego terminu.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Na wniosek strony sąd może postanowić o przywróceniu terminu, któremu strona uchybiła, jeżeli uzna, że przyczyny opóźnienia są zasadne.

Sąd może przywrócić:

terminy, którym uchybiono;

terminy ustawowe;

terminy wyznaczone stronom na skorzystanie z przysługujących im praw procesowych.

Przywrócić nie można jedynie terminów procesowych, które są związane z ogólnymi terminami przedawnienia; na przykład nie ma możliwości przywrócenia terminu przedstawienia tytułu wykonawczego po upływie 10-letniego terminu przedawnienia, którego bieg rozpoczął się w dniu, w którym uprawomocniło się odpowiednie orzeczenie sądu lub sędziego.

Sąd, przywracając termin, którego nie dotrzymano, jednocześnie umożliwia dokonanie opóźnionej czynności procesowej.

Na wniosek strony terminy procesowe wyznaczone przez sąd, sędziego lub komornika mogą zostać przedłużone przed ich wygaśnięciem. Nie istnieje jednak możliwość przedłużenia terminów ustawowych. W przypadku niedotrzymania terminów wyznaczonych przez sąd, sędziego lub komornika osoba związana danym terminem może wystąpić z wnioskiem o wyznaczenie nowego terminu na dokonanie czynności procesowej.

Wniosek o przedłużenie terminu lub o przywrócenie terminu, któremu strona uchybiła, należy wnieść do sądu, w którym miała zostać dokonana czynność procesowa. Wniosek rozpoznaje się na posiedzeniu, a strony z wyprzedzeniem informuje się o jego terminie i miejscu. Niestawiennictwo stron nie stanowi przeszkody w wydaniu postanowienia w sprawie wniosku.

Do wniosku o przywrócenie terminu procesowego należy dołączyć dokumenty wymagane do dokonania danej czynności procesowej oraz podać podstawę przywrócenia terminu.

Sąd w składzie jednoosobowym może przedłużyć termin wyznaczony przez sędziego.

Na odmowę przedłużenia lub przywrócenia terminu przez sąd lub sędziego przysługuje zażalenie.

Ostatnia aktualizacja: 24/03/2022

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.